

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-572145 - I/07/AB/KŁ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 27/02/2008r.

Pan Michał Listkiewicz

Prezes

Polskiego Związku Piłki Nożnej

ul. Miodowa 1

00-800 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie

Mając na uwadze statutowe zadania Polskiego Związku Piłki Nożnej, którymi są m.in. organizacja, rozwój i popularyzacja sportu piłki nożnej w Polsce (art. 11 §1 pkt 1 statutu PZPN), a także napływające do mnie skargi kibiców piłkarskich dotyczące stosowania przez poszczególne kluby piłkarskie, zdaniem skarżących, praktyk dyskryminacyjnych, postanowiłem zwrócić się w tej sprawie do Pana Prezesa.

Jako konstytucyjny organ stojący na straży praw i wolności obywateli pragnę zwrócić uwagę, iż Konstytucja RP w przepisie art. 73 *in fine* gwarantuje każdemu wolność korzystania z dóbr kultury. W świetle zaś art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane wyłącznie w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Jednym z aspektów realizacji konstytucyjnego prawa dostępu obywateli do dóbr kultury jest dostęp do kultury fizycznej, która stanowi część szeroko pojętej kultury narodowej, chronionej przez prawo. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. *o kulturze fizycznej*, obywatele, bez względu na wiek, płeć, wyznanie, rasę oraz stopień i rodzaj niepełnosprawności - korzystają z równego prawa do różnych form kultury fizycznej. Ustawa ta ma na celu

określenie zasad działalności w sferze kultury fizycznej, a także zadania organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, klubów sportowych oraz innych podmiotów w zakresie zapewnienia prawidłowej realizacji procesu wychowania fizycznego.

Z analizy wskazanych powyżej uregulowań prawnych w tej materii wynika jednoznacznie, iż ich celem jest określenie jasnych i przejrzystych zasad działania w sferze działalności sportowej, zagwarantowanie dostępu obywatelom do tych działań oraz zapobieganie nadużywaniu przez podmioty zajmujące się realizacją tych zadań swojej pozycji. Nie bez znaczenia w tym kontekście pozostaje także okoliczność, iż niejednokrotnie to Skarb Państwa, czy też jednostki samorządu terytorialnego są właścicielami obiektów sportowych (stadionów, boisk sportowych i innych obiektów sportowych). Obiekty oddane do użytkowania klubom sportowym, służą realizacji zadań statutowych klubów sportowych, a także wypełniają swoistego rodzaju misję społeczną i zadania publiczne z zakresu sportu i kultury fizycznej. Ten szczególny rodzaj działalności, jakim jest sport, sprzyja integracji i jedności społeczeństwa, pomaga walczyć z uprzedzeniami i stereotypami. Dlatego też tak istotne jest, mając na uwadze znaczenie kultury fizycznej dla każdego obywatela oraz realizację konstytucyjnego prawa dostępu do dóbr kultury, aby wprowadzane przez organizatorów masowych imprez sportowych środki bezpieczeństwa i działania, które w rezultacie powodują ograniczenie dostępu obywateli do tych dóbr, były wprowadzane w oparciu i zgodnie z obowiązującym prawem.

W tym miejscu muszę podkreślić, iż znane są mi problemy, z jakimi borykają się organizatorzy sportowych imprez masowych, próbując wszelkimi dostępnymi środkami i metodami zapobiegać aktom chuligaństwa i przemocy na stadionach. Są to działania godne docenienia i poparcia. Jednakże należy zauważyć, iż problematyka ta, a w szczególności zakres uprawnień organizatorów takich imprez, została określona w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. *o bezpieczeństwie imprez masowych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 909 ze zm.). Z moich obserwacji wynika, że organizatorzy imprez sportowych (kluby piłkarskie), w trosce o bezpieczeństwo uczestniczących w nich osób, wprowadzają do swych regulaminów takie postanowienia, które ograniczają, a wręcz uniemożliwiają udział w takiej imprezie. Musi to więc budzić moje głębokie zaniepokojenie. Poniżej przedstawię kilka przykładów, które to unaoczniają.

Moje zastrzeżenia budzi m.in. *Regulamin imprezy masowej organizowanej na stadionie przy ul. Łazienkowskiej 3 w Warszawie*, uchwalony przez Klub Piłkarski Legia Warszawa SSA, który w § 17 stanowi, iż „zarząd Klubu zastrzega prawo unieważnienia karty Klubu kibica, identyfikatora, abonamentu lub innego dokumentu uprawniającego do wejścia na stadion,

w przypadku uznania osoby na podstawie wcześniejszych i udokumentowanych zachowań za znanego lub potencjalnego sprawcę kłopotów albo wniosku Policji lub innych organów porządku publicznego". Wątpliwości budzi możliwość unieważnienia wykupionego już abonamentu, czy też biletu, bez możliwości żądania zwrotu jego kosztu, w oparciu tylko i wyłącznie o uznanie organizatora imprezy, który samodzielnie dokonuje oceny, czy dana osoba jest „znanym lub potencjalnym sprawcą kłopotów”. Takie postanowienia Regulaminu naruszają przede wszystkim prawa majątkowe osób dotkniętych taką decyzją. Nadsyłane do mnie skargi wskazują bowiem, iż wnoszone odwołania od takich decyzji są bezskuteczne. Na marginesie należy zauważyć, iż sformułowanie użyte w Regulaminie wydaje się być niefortunne. Przy mało przychylniej kibicom wykładni tej regulacji, „potencjalnym sprawcą kłopotów” może być wszak każdy. Moim zdaniem, takie działania wymienionego wyżej Klubu oraz postanowienia Regulaminu należy uznać za bezprawne, gdyż nie znajdują one oparcia w obowiązującym prawie. Są one nie tylko sprzeczne z ustawą o bezpieczeństwie imprez masowych, ale przede wszystkim z Konstytucją RP, a to musi budzić mój stanowczy sprzeciw.

Moje kolejne zastrzeżenia budzi katalog przesłanek, na podstawie których kluby zastrzegają sobie prawo do odmowy sprzedaży biletów. Należy zwrócić uwagę, iż ustawodawca zdając sobie sprawę ze szczególnego znaczenia imprez sportowych, w przepisie art. 17a ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych wskazał zamknięty katalog okoliczności, które mogą być podstawą odmowy sprzedaży biletów wstępu przez organizatora imprezy. W jego świetle, organizator masowej imprezy sportowej może odmówić wstępu na masową imprezę oraz przebywania na niej osobom:

- 1) których dane znajdują się w bazie informacji, o której mowa w art. 20b pkt 2;
- 2) nieposiadającym dokumentu tożsamości;
- 3) znajdującym się pod widocznym wpływem alkoholu, środków odurzających, psychotropowych lub innych podobnie działających środków;
- 4) posiadającym broń lub inne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy;
- 5) zachowującym się agresywnie, prowokacyjnie albo w inny sposób stwarzającym zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku masowej imprezy sportowej;
- 6) których wygląd zewnętrzny uniemożliwia identyfikację.

Tymczasem otrzymuję skargi kibiców piłkarskich, którym odmawia się sprzedaży biletów ze względu na ich miejsce zamieszkania. Tak np., jeden ze skarżących nie mógł nabyć

biletów na mecze klubu sportowego Arki Gdynia ze Śląskiem Wrocław albowiem zamieszkuje poza terenem województwa dolnośląskiego, inny skarżący ponieważ zamieszkuje w województwie mazowieckim nie mógł nabyć biletów na mecz Kolporter Korona Kielce - Legia Warszawa, sprzedawanych przez Kolporter. Wpływające do mnie skargi wskazują także na trudności z nabyciem przez kibiców biletów na mecze piłkarskie, gdy są one sprzedawane wyłącznie przez Internet (np. mecz Polska - Belgia na Stadionie Śląskim w Chorzowie rozgrywany w ramach eliminacji do Mistrzostw Europy 2008). Ten sposób dystrybucji biletów pozbawia wielu wiernych kibiców narodowej drużyny możliwości udziału w imprezach piłkarskich, przede wszystkim z powodu braku dostępu do Internetu, choć, jak donosi prasa, także wielu internautów miało problem z zalogowaniem się na stronie internetowej, gdzie można zakupić bilety na mecze reprezentacji Polski w zbliżających się mistrzostwach Europy.

Mając powyższe na uwadze, kierując się troską o realizację prawa obywateli dostępu do dóbr kultury, a także zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji, działając w oparciu o art. 13 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionych kwestiach, a w szczególności o zwrócenie uwagi klubom zrzeszonym w Polskim Związku Piłki Nożnej na wskazane problemy oraz podjęcie działań zmierzających do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski